

Közöttünk élnek

E címmel néhány héttel ezelőtt cikksorozatát indítottunk. Tévedés ne essék, most nem a bizonyítványunkat akarjuk megmagyarázni, nem arról akarunk beszélni, hogy nem volt sértő szándékunk, hisz az egész cikksorozat motívójának valami olyasmit szántunk, hogy felhívni a figyelmet a közöttünk élő művészekre, s esetleg bemutatni azt, hogy a művész is ember, ha néha érzékenyebb is, mint a többi. Azt hiszem, erről a célról kell beszélnünk.

Nemcsak a rajzi tanszéken, hanem néhány más tanszéken is találkozunk művészekkel, vagy művészi munkát is végző oktatókkal. Azért kell az utóbbiakat is említeni, mert pl. a formatervezők nem mondják magukat művészek. Egy-egy

jól sikerült homlokzatterv után a legtöbb építész nem jelenti ki magáról, hogy művész és a munkája mégis művészi, de ezt csak zárójelben említjük. Térjünk vissza a művészekhez. Talán több tudatnyi művész dolgozik egyetemeken, s eddig elmentünk mellettük, nem érdeklődtünk munkájuk, életük iránt, mint ha nem is közöttünk élne. Mintha művészi munkájukkal nem alakítanák hallgatónk ízlését akkor is, amikor csak közvetetten érintik a művészet problémáját.

A fent említett hiányt szeretnénk volna pótolni, illetőleg valamit segíteni, mert pótolni mi egyedül képtelenek vagyunk. Összefogásra van szükségünk. Közös kell megkezelni azt az utat, amely a kö-

zöttünk élő művészeket az őket megillető helyre állítja. Tehát ismertté teszi nevüket, művészi munkájukat az egyetemen. Ezen út állomása lehet például, ha tanárművészeink önálló kiállításokat rendeznek klubjainkban, a könyvtárban vagy másutt az egyetemen belül. Ez csak egy formája. Mi szeretnénk volna a lapon keresztül egy másik formát teremteni. Ezt szolgálja cikksorozatunk, amely csak félig egész addig, amíg a lap munkatársai írnak, többé-kevésbé elfogadható módon a művészekről. Akkor válik igazán egészé, ha a művésztanárook egy-egy vitatott művészeti kérdést vagy őket izgató problémát olvasóink elé tárják. Azt mondják, hogy nem találjuk meg a kellő hangot a cikksorozatnál. Ha így van, már ez maga is lehetőséget biztosít, különösen azok számára, akikről egy-egy cikknél szűk, hogy megírják véleményüket az ott leírtakról. Ezzel segítve a vita kialakulását, amely vita reméljük nemcsak a szerkesztőség és a művésztanárook vitája lesz, hanem egész egyetemünké.

Ugy gondoljuk, e néhány sor szükséges volt e cikksorozat margójára. De hadd töltsük meg még azzal a megjegyzéssel, amelyről tulajdonképpen nem akartunk beszélni. Alá kell húznunk, nem volt sértő szándékunk, összkép bemutatását kíséreltük meg. Tudjuk, hogy ezt sohasem lehet hiánytalanul megtenni. Túl nagy cél az összkép megalkotása. Csak úgy lehetséges, ha a művészek is segítenek. Ezt a segítséget kérjük.

A jármű-méréstechnikai tudományos diákkör munkájából

Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem közlekedési üzemmérnöki kar fennállásának 10. éves évfordulóján a kar tudományos diákköreinek eddigi munkáját, eredményeit is felmérték. A karon nyolc tudományos diákkör működik. Ezek munkája hosszabb-rövidebb időre tekint vissza. Így pl. a két „legöregebb” diákkör: a KÖZLEKEDÉSAUTOMATIKA és a VONTATÁSI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖR (alakult 1954-ben), míg a legfiatalabb a Gépjárművek Tudományos Diákkör (alakult 1960-ban).

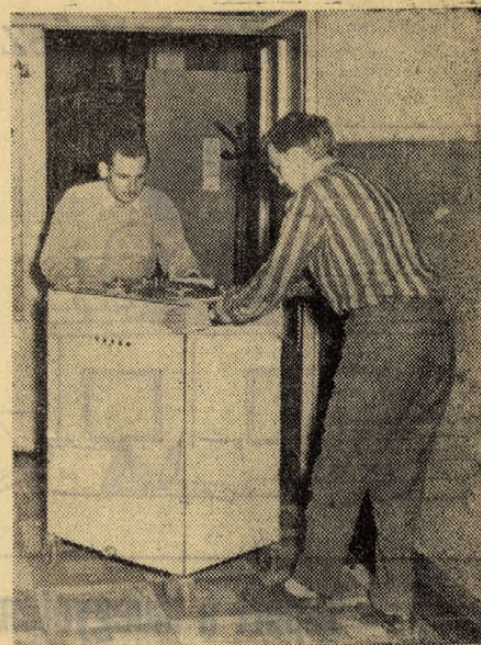

A műszerek bekötése a kocsihoz

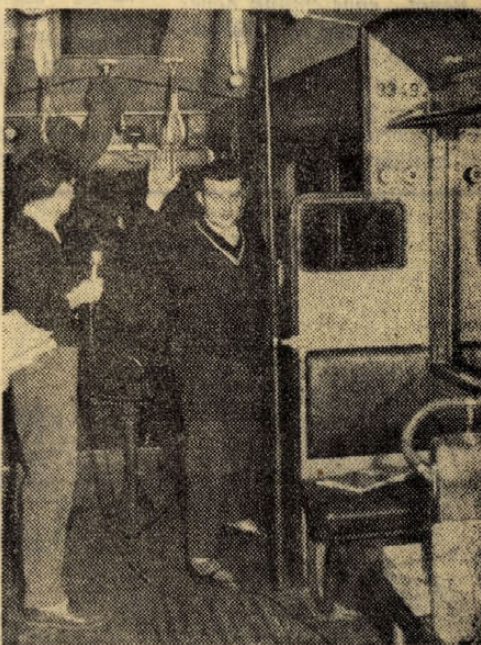
A diákkörök munkájának hasznos volta és érdekessége egyre több hallgatót vonz sorai közé. A diákkörök témái sok esetben túlnőnek az egyetemi anyag keretén, sőt az egyes témák után az ipar is érdeklődött. Az elmúlt évek során egyre magasabb színvonalú munkákat reprezentáltak a beadott dolgozatok. Ezt mutatja az is, hogy az I. tudományos diákköri konferenciára mintegy 20 szakdolgozatot adtak be, amelyek közül néhány komoly, szervezett és sikeres munkát takar.

A diákkörök közül a vontatási tanszék mellett működő Jármű-méréstechnikai Tudományos Diákkör munkájából mutatunk be néhány képet.

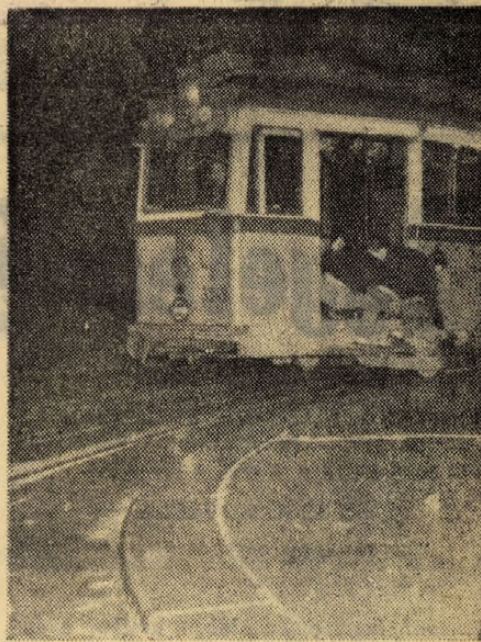
A diákkör 1960-ban kezdte meg előkészületeit egy olyan mérőszorozat elvégzésé-

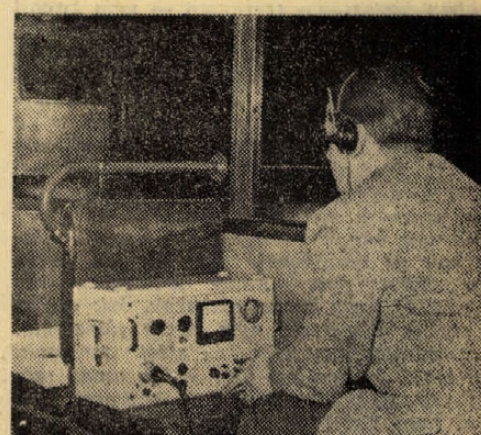
Műszerek szállítása

Rajt

Forgó víz feletti zajszintmérés

A hangnyomás mérés felvétele

Lengés mérés

hez, amelynek célja: megállapítani a jelenleg alkalmazott korszerű villamos-vasúti kocsi futás közben tapasztalt lengését és zaj nívóját.

A mérések előkészületeiben is sok nehézséget jelentettek, amennyiben saját mérőműszerekkel nem rendelkezve, azokat a legkülönbözőbb szervektől kellett kölcsönözni.

A méréseket lényegileg két szakaszban végeztük el. Az első szakaszban magán a járműveken, éjszaka (forgalommentes időben) adatfelvétel méréseket végeztünk, majd ezt követte a laboratóriumban az egyes adatok kiértékelése.

A felvétel során a jármű lengését szalagon, míg a zajt magnetofonszalagra rögzítettük. A laboratóriumban egyrészt a lengéskép, másrészt a zaj elemzését végeztük el.

Ezen mérésekről, illetve ezek előkészületeiről készült ez a néhány felvétel.

Simonyi Alfréd tanársegéd

Egyetemi nyilvános nap

A Budapesti Műszaki Egyetem oktatási osztályának szervezésében 1962. január 4-én a gépész-, vegyész- és villamos-karon „egyetemi nyilvános nap”-ot rendeztek.

A középiskolákból — gimnáziumokból és technikumból egyaránt — nagy számmal jöttek a mostani tanévben érettségi vizsgára készülő fiatalok. Megtekintették a Budapesti Műszaki Egyetem tan-

lommal. Azok a fiatalok, akik ide készülnek a Budapesti Műszaki Egyetemre, hozzávetőlegesen láthatják, hogy keményen kell dolgozniuk, míg bekerülhetnek a hallgatók sorába, s talán még többet, ha már az egyetem tagjaivá válnak. A nyilvános nap sikeréhez nem fér kétség, csak talán a jövőben még jobb szervezésre van szükség, a mostaninál is nagyobb tömegek megmozgatása végett.

Nemzetközi tudományos kapcsolat a műegyetemi könyvtár kiállítására révén

A Műszaki Egyetem könyvtára az utóbbi időben több olyan tudományos kiállítást rendezett, amelyek nemzetközi kulturális kapcsolatok szempontjából is értékesek. A nagyműltű Baseli Egyetem 500 éves jubileuma alkalmával rendezett kiállításról A Jövő Mérnöke is megemlékezett. A kiállításról dísz-album is készült, amely bemutatja a Baseli Egyetem és a magyar tudományos élet kapcsolatát a XVI—XVIII. században. A magyar Külügyminisztérium berni követiségének munkatársai ünnepélyes alkalommal, a Dies Academicus idején, amikor az egyetem fennállásának 501. évfordulóját ünnepelte, adták át a díszalbumot dr. E. Salin professzornak, a Baseli Egyetem rektorának, aki ezt nagyon megköszönte. Az albumot az 500. évforduló alkalmával kapott más ajándékokhoz helyezték.

A magyar Külügyminisztérium levelében megállapítja: „A Budapesti Műszaki Egyetem albumának megküldését nagyon jó gondolatnak tartjuk, s annak átadása lehetővé tette a kapcsolatok felvételét a Baseli Egyetemmel”.

Egy mentőorvos barlangjárása

Emberi tulajdonság: szeretjük hamar elfelejteni a nehezét és csak a szép emlékek maradnak meg bennünk. Így könnyen érthető, hogy most, amit a felejthetetlen életementést papírra vetem, a kellemes mozzanatok veszélyes perceivel váltakozva rohanjak meg tollam. Nehéz visszaadni barlangi élményeim olyanoknak, akik még nem látták a felfedezés stádiumában barlangot, illetve nem voltak hasonló körülmények között.

1961. november 9-e, 5 óra 10 perc! Élesen csörren meg a telefon a miskolci mentőállomás szolgálatvezetőjének asztalán. A drót másik végéről izgatottan kérnek segítséget: Egyik barlangkutató társunk kb. 15 méteres szakadékból zuhant, a barlang mélyén meg se tud mozdulni. Rövid válasz: Azonnal küldjük a mentőkocsit, és ezt még ki sem mondja, ujjai már a riasztó-csengőt nyomják. Orvos, ápoló egyszerre ugranak, rövid tájékoztatást ad a szolgálatvezető, ezalatt a gépkocsivezető előáll a mentőkocsival és egy perccel később már szírelőzve, tobagó piros zászlóval száguldunk Bódvaszilasra, a Meteor-barlangba. Ködös, nyirkos, őszi reggel van. A nagy sár miatt a falu szélén hagyjuk autónkat. Gyalog rohanunk fel a meredek, csúszós hegyoldalra. A sziklaoldalon egy háromszög alakú hasadék, melybe embernek belebújni is lehetetlennek látszik.

Nyolc óra. Overálban, svájci sapkában, hason kúszva „indulnak” le a barlangba, előttem Mútyi egy karbidlámpával és orvosi táskával, utámm Pistát szintén karbidlámpával világít. A zeg-zugos út miatt én csak a hangokat hallom, a lámpa fényéből semmit, vagy csak időnként egy-egy fénycsóvát látok. Kb. öt méter után beszorulok a sziklahasadékba, mindkét kezem feletem és lábaim bizonytalan helyzetben, jól megtermett testem fennakad és csak 5 percnél hosszabb idő után tudok továbbkúszni. Még egy félórás csúszás a szűk résekben keresztül, miközben hol a fejem, hol a karom akad fenn és sok kis sérülést, bőrhorzsolást szerzek. Így érkezünk az első kúrtóhoz. Hatméteres sáros kötélhágcsó, de itt az út: leereszkedem. Kúszás tovább, hasonló körülmények között, s végre kb. 9 óra körül érünk el ahhoz a szakadékhhoz, ahol hajnali 3 órakor Winkler Mária 15 méter magasból lezuhant. Előtte a tátongó mélység, körülöttem gyönyörű cseppkő-képződmények, sziklák és sötétség, lenn az orvosi segítségre váró sérült.

Nehezen tornászom fel magam a szakadékok fölé, tudniillik a hágcsó úgy volt rögzítve, hogy a kúrtó pereméről nem lehetett megközelíteni. Nehéz percek után léptem rá a hágcsóra, testileg kimerülve, erőteljesen fogtam meg a sáros acélfokokat, s elindultam a sérülthöz. Körülbelül három méter után kezdtem úgy érezni, hogy a kezem, lábam is felmondja a szolgálatot és menthetetlenül én is a szakadékból zuhanok.

Negyed tízre érkeztem le a kúrtóba. Winkler Mária barlangkutató ekkor már 38 órája volt lenn. Azonnal orvosi elsősegélyben részesítettem, habár igen nehéz volt az injekciót sterilén adni, mert a kezem, az arcom,

a ruhám és a beteg teste is sáros volt. Nem tudtuk, hogy mikor kerülünk ki a napvilágra. Ezért orvosilag is töprengést okozott, főleg a felszínre szállítás problémája, hogy a sérültet minden felesleges mozgástól megkíméljük és egy relatív rögzítettséget biztosítsunk, mivel csigolyatörés gyanúja állt fenn. A beteg állapota aránylag jó volt, amit a gyógyszeres beavatkozásnak és magának a betegnek köszönhettem, hisz életemben még ilyen bátor viselkedést nem tapasztaltam. Nagy fájdalomai ellenére tárgyilagosan és szellemesen beszélgetett, sőt a Műszaki Egyetem barlangkutató csoportja megérkezésekor, még a legnehezebb percek alatt is, az örökösen jókedvű, de most a jókedvet színlelő, önfeláldozó fiúkkal együtt énekelt.

Délután három óra körül hoztak le csokoládét, szalámit, kenyert és frissítő italt, melynek elfogyasztása után indult meg a sérült felszállítása. Másodszori kísérlet után sikerült — ejtőernyős kötés alkalmazásával — felhúzni a beteget, aki igen nagy fájdalommal ellenére a lábával is segített a szakadékrészekben, hogy kihúzhassák. Winkler Mária önralmával mindnyájunkat csodálatba ejtett; a nehéz visszaúton csigolyatörése és agyrázkódása ellenére, az út nagy részét saját maga kúszva tette meg, mivel a hordágyon való szállítása a szűk résekben teljesen lehetetlen volt. A segítségünkre szörförmszbányai bányászok e keskeny járatokat csak igen kevéssel tudták kiszélesíteni a bejárat nyílás közelében, így hosszas kintlódás után másnap, hajnali két órára értünk ki a felszínre.

Itt már sokan vártak bennünket: bányászok, a bódvaszilasi lakosok, a Borsodi Szénbányászati Tröszt szakemberei, a megyei kórház baleseti-sebészeti osztályának főorvosa, mentőállomásunk főorvosa. E helyen ragadom meg az alkalmat, hogy a barlangkutatókkal együtt köszönetemet fejezzem ki a Nehézipari Minisztérium és a többi illetékes szerv, valamint a helyi lakosság azonnali segítségéért.

Még most is gyakran gondolok rá, mennyire igaz emberek, nagyszerű egyéniségek a barlangkutatók, akikkel a nehéz órákban jó barátságot kötöttem. Bátorságuk, önzetlenségük, találékonyságuk, humoruk emlékezetes marad számomra. Mútyi, Manelka, Csicsely, Száger, Kenyeres, Páttyó, Pátkay, Cseh, Sárvari, Regulant, Szájlik, Vermes, Kenézli barlangkutatók magatartása minden magyar fiatal előtt példaképpé állhat.

Ha még egyszer visszatekintünk a barlangi mentési munkára és felteszem magamban a kérdést: hasonló esetben lement-e a barlangba, igennel válaszolok, mert — ha drámai órákat éltem is át — orvosi lelkiismeretem és az Országos Mentőszolgálat dolgozóiban kialakult hivatásérzet mindenkori azt parancsolják, hogy mindent el kell követni bajba jutott embertársunk életének megmentésére, még akkor is, ha azok rendkívüli megpróbáltatások elé állítják a mentőorvost.

Dr. Sipos László mentőorvos